

Aršík obětem Velké války

Název emise: **Obětem I. světové války**

Den vydání: 11. 6. 2014

Platnost: ode dne vydání ve styku tuzemským i mezinárodním až do odvolání

Hodnota: 58 Kč (aršík o dvou známkách po 29 Kč); kat. č. A812/13

Výtvarný návrh: Jan Maget

Rozměr aršíku: 108 x 165 mm (známek: 40 x 50 mm)

Tisk: Poštovní tiskárna cenin Praha

Druh tisku aršíku: plnobarevný OF

Tisková forma: soutisk 2 různých známek + 3 kuponů

FDC: obě OTP v barvě černozelené; rytec: Václav Fajt

Sté výročí vypuknutí do té doby největšího vojenského konfliktu v dějinách bylo připomenuto mnoha akcemi, u nás nyní tedy i aršíkem s dvojicí známek a třemi kupony, společně uspořádanými do tvaru kříže (i když zdaleka ne všichni vojáci do nás byli křesťané – byli mezi nimi i Židé a příslušníci jiných náboženství, a samozřejmě i ateisté). Na jeho horním okraji je nápis *Obětem I. světové války 1914*, obraz rámuje texty o počtu mobilizovaných mužů na obou bojujících stranách, názvy států účastníků se konfliktu v roce jeho vypuknutí, místa některých bitev, a - poněkud nepochopitelně - výčet hlavních států Ustředních mocností (plus FF d' E), snad jako vysvětlivka k vyobrazením v pravém dolním rohu aršíku.

Plochu aršíku zaplňuje působivá koláž námětů, zpodobňující hrůzy války – i počátky československé branné moci: Kupony vpravo a vlevo připomínají Rotu Nazdar v Bayonne a Českou družinu v Kyjevě, tedy témata, jimž byly věnovány příležitostné známky už za první republiky. Nápaditá barevná monotónnost působí v kontextu naší známkové tvorby ojediněle – už díky ní aršík na první pohled rozhodně nevypadá všedně.

Konflikt, do kterého byl náš národ zatažen jako součást Rakousko-Uherska, je důkazem, že mocnářství nebylo idylickým zřízením, za jaké je dnes leckdy v rámci „starých zlatých časů“ vydáváno, a oběť sto čtyřiceti tisíc padlých českých a slovenských vojáků na straně poražených (tedy zhruba každý desátý) a pěti a půl tisíc na straně vítězů - pakliže se dá v obou případech spolehnout na odhady historiků - byla krvavou cenou za obnovení naší státnosti. Válka ale nepůsobila utrpení jen na bojištích, dramaticky zasáhla i do života v zázemí, zejména před jejím koncem jí velmi trpělo i civilní obyvatelstvo. Hlad a nejistota těch let připomněl například Jaroslav Seifert v knize vzpomínek *Všecky krásy světa*. Důsledky války přetrvávaly i po jejím skončení, zejména v podobě děsivé epidemie španělské chřipky, o níž se někteří autoři vyjadřují, že šlo jen o eufemisticky nazvaný mor. Hladem zesláblé obyvatelstvo

a zničená zdravotní infrastruktura způsobily, že chřipka a další nemoci i v míru zahubily miliony obětí.

U nás bylo už od roku 1918 zvykem pohlížet na Velkou válku očima vítězů, tedy především legionářů, kterých bylo na devadesát tisíc. Z území pozdějšího Československa však bylo odvedeno odhadem 1,4 milionu mužů, z nichž tak na 95 % bojovalo do konce na straně Rakousko-Uherska, skončilo v zajateckých táborech, nebo padlo. Jejich příběh byl redukován na Haškovo podání Švejka a ve světle nového státoprávního uspořádání na ně bylo pohlíženo jako na ty, kdo bojovali na nesprávné straně. Po roce 1948 byla potlačována i legionářská legenda – už kvůli jejich sibiřskému konfliktu s bolševiky. Tragické čtyřletí první světové války bylo překryto událostmi války druhé, a léta 1914 – 18 se tak už dlouho ztrácejí v oparu historie. A přitom to není tak dávno, vždyť skoro všichni ze starších filatelistů jistě znali někoho, kdo ty doby pamatoval. S velkou pravděpodobností tehdy bojoval náš pradědeček nebo dokonce dědeček - a jména příliš mnoha z nich jsou dodnes na pomníčkách padlých v řadě našich obcí...

Se známkami z aršíku vycházejí dvě obálky dne vydání, první s kresbou vojenských přelb a čepice, druhá s portréty padlých vojáků, dvouhlavou orlicí a lvem v popředí. V příležitostném razítku je mrtvá holubice na kříži z ostnatého drátu a je v něm vepsáno Praha. FB

FDC

